

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Que in frau[dem] cred[itorum] facta su[n]t vt restit[uantur].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96158](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96158)

ff. Nouum. Bartolus ad lib. xliij. Digestorum.

ditioibus. C. de ser. pig. da. man. S. in hincendo hoc, dico q' debi...

LEX V.

Debitor. App. dicitur hic, q' fuit datus cu...

Que in fraudem creditorum facta sunt, vt restituantur. Titul. ix.

LEX I.

Claufula. Confitetur se habuisse, z recepisse centum a debito...

Testium dicta quando pereant instantia perempta.

Inter pretor. P. D. mo ponit edictu pre...

Inter pretor. P. D. mo ponit edictu pre...

ADDITIONES.

- Alex. C. de pretor. P. D. intellectus huius fit, z etiam ti. sit quid...

LEX VI.

Quia autem. Verba edicti sunt generalia, Dicit enim, que fraudationis...

quibus de natura contractus tenebatur querere. hic vero non...

ADDITIONE.

Item oppo. Vide Bar. in l. si pater. j. co. r.

Si seruum. Idem gl. in ver. reuocabitur. quini...

Apud Labeonem. Ad quod ille qui facit id...

Regula q' prior est tempore, zc. non habet locum in pigno...

Sciendum. Ad. tex. ibi cum iam par conditio...

Sciendum. Idem dixi a dno. P. D. si super reb. s. de re iud.

Si quid cum pupillo. Dicitur hic, q'...

LEX VII.

Pretium emptori q' sit restituendum, cum bona reuocatur. Et si...

Debitor. Pretium emptori non restituitur...

Ad. Pan. P. D. C. si debitor. Vide late Jaf. Insi. de act. i. prin...

ADDITIONE.

Ad. Pan. P. D. C. si debitor. Vide late Jaf. Insi. de act. i. prin...

ff. Nouum. Bartolus ad lib. xliij. Digestorum.

Sed die, q' die ferata ob necessitatei hominū hoc non videtur impediti, q' etiam actus executionis illa die non impedit. Idem habent exp. etc. anon. extra de iud. c. significauerit. Sed in die ferata ob honorem det. puto etiam fieri posse, vt ducatur ad iudicem, nō vt cognoscatur, sed vt caueat de stādo iudicio, vt no. glo. in l. dies festo. C. de fer. Et quero, qualiter cognoscatur vtrū debitor fugiebat vel non. Respondeo, examinabitur iudicis officio deseruente actioni propositae, vt actioni vt bonorum rationum, vel condictioni ex d. l. exat. vel deseruente accusationi criminali, vt habuistis in simili in l. de pupillo. s. meminit ver. toties. s. de ope. no. nun. Quert. Et dicitur creator, ego habeo debitorem fugitiuū, qui statim vult fugere ideo peto familiam an iudex debet dare familiam. Dicitur. Dicitur. aut creditor iuste timet, q' videt iudicia, tunc iudex potest dare: scilicet si non dicit iustus timor. Ar. l. becautem. in p. m. s. si cui plus q' per l. sal. et in l. iij. in p. m. s. sol. mar. l. si fidelit. in h. s. qui sat. cog. Ita dicitur. Ego autem, intelligo verum si post debitum contra etiam noua causa iusti timoris superuenit: casus illa causa suberat tēpore contracti debiti. l. i. creditor. s. de p. m. c. l. qui bona. s. de illo. s. de dam. inf. et l. si a quo. in f. c. l. seq. s. vt in pol. leg. Et quero, istud qualiter examinatur, et qualiter sit fides iudicis de ista causa. R. credo q' iudex possit cognoscere parte absente, q' capere personā est realis citatio: sed cognoscere an aliquis sit citandus, et committere citationem potest fieri absente parte, sed interpellatur, s. j. l. diem proierre. in p. m. s. de arb. Et quero, de qua actione in factū loquatur hic: Nō puto, q' sit actio in factū ex hoc edicto. Hic enim nulla trans est commissā, sed loquitur de actione in factum generali, que datur vbi quis est equum. l. quoties. s. de p. m. c. ver. Et possumus dicere, q' loquitur de actione in factum ex hoc edicto: q' post bona postea semper dolus presumitur. l. qui autem. s. sciendum. s. eo. Et sic est hic casus in quo sufficit esse dolum ex parte eius qui hac actione conuenitur, licet dolus non sit in debitore.

ADDITIONES.

Allex. Si debitor. Vide gl. et ibi Bal. in c. f. s. si quis vero de pace in r. ar. et gl. in aut. vt iud. sine quo. s. i. s. necessitate. Et multi sunt, qui auctoritate propria possunt capi, quos ponit Specu. et Jo. And. in tit. de accu. in i. parte. s. j. ver. hoc tamē salit in quibusdam, et omnino Bal. in l. j. C. vbi quis dec. Et ad de in pro ampliatione huius tex. et vide Franc. in c. intimati. de appell. et ibi quod procedit appellatione pendente, etiam dilatorie pendente. Ita idem in c. in i. m. ante. ver. l. iij. limita. eo. tit. Et vide de Maria. in rub. de dilat. art. iij. et q' notant s. in l. quidam consuebant. de re iud. Dom. Vbi periculosam. Vide multa similia per Felyn. in c. pen. de consti. et aliquid etiam per eum in c. cum inter R. ver. l. i. m. ita secundo de excep. Bar. col. iij. et Fel. in c. de cetero. de re iud. et Bar. col. iij. vol. ij. et Bal. in l. j. C. de ser. et a qua. Allex. col. cxxx. in j. vo. et Znc. con. c. xxi. et Bal. in c. ep. rescripto de iur. et iur. et de pa. iur. ar. in s. si quis vero. et Fel. in c. si quando. de offi. dele. et Ro. col. cclxij. et Allex. l. iij. vo. iij. vbi ponit, que argumit aliquid suspectū de fuga. Et an etiam suspectus de fuga possit capi. Et an de preparatis ad fugā idem appareat, per Fulgof. et Ret. col. xcv. vbi videtur impugnare. et in consil. superius alleg. pro eius defensione vide Bal. in l. s. de iur. om. iud. Allex. Respondeo sic. Idem, si debitor esset suspectus. Fin. gl. et ibi doc. et l. quelitū. s. de pig. et detineri potest per viginti horas, s. in l. capite quinto. de adul. Item propter suspitionem fugę potest interdici bonis. l. de pollicitationib. j. de polli. et ibi Bart. verum in casu huius. s. pecunia accepta. incōtinēti sit acquirita dominium accipienti, an habeat necessē eam, cōsignare iudici vide no. Bal. in rub. C. eo. et Bal. in l. i. quis in tantam. C. vnde vi. et Bal. et Bal. in l. j. C. vbi quis decu. Ad id tū. q' ex maiestate ratione huius s. dici pot. q' si quis esset captus ratione suspitionis fugę, nō poterit redargui captura propter iudicis incompetentiā, maxime q' remittitur prohibitiua in r. s. disposito, quoties periculi est i. moral. de pupillo. s. si quis rtius. cum s. seq. et ibi per Alhod. cū fin. de oper. no. munc. et etiā q' si permittitur propria auctoritate, multo fortius, et alibi not. q' licitam est in dicit seculari capere clericum in flagranti crimine reperiunt. s. in Jo. And. post Innoc. in c. vt fame de senten. excom. licet postea ipsum remittat ad iudicem ecclesiasticū, per not. in c. cum non ab homine. de ind. et not. Bar. in l. i. quis in seruitute. j. de fur. et quod no. Bal. in l. j. C. de ser. fa. Et de hoc no. Alhod. in d. l. de pupillo. in s. meminit. et s. seq. in add. de ope. no. nun. et ibi dicit. et Ro. l. iij. in p. m. de iur. om. iud. Et dicitur q' debitor fugitiuus captus non possit incompetentiā iudicis opponere. s. de. de Anch. consil. lxx. et idem Fel. in c. ij. de homie. et And. Barb. Et alterius quero. Vide gl. sing. in l. i. dies

festos. C. de ferijs. et vide Barb. et Bal. Insistit. de act. in prin. vbi refert ite vbi bar. et vide Abba. in c. h. de iudic. vbi allegatur istud dictum Bart. hic. et vide eundem Bart. in l. j. s. nunciatio. de oper. noui nunciat.

Allex. Et adde Bal. in l. iij. de p. m. and. et adde q' si ego capio debitore meū fugientem, et ipsum vulneraui, q' debet reculari, et forte cado a iure meo: ita dicit Bal. in aut. sed omnino. C. ne vroz pro mari. nisi telo se defendisset. secundum Bald. in l. si vt allegatis. C. de ficar. Et quid si contracti cum advena, qui postea vult recedere, an habeat locū iste. vide Bal. in c. eo. et quod not. Bar. hic in ver. querit. Et de intellecta huius et de materia not. plene per Ang. in repe. l. n. mo carcerē de creat. trib. lib. x. et per Bal. in l. i. quis in tantā. Caynde. ri. vbi dicitur sufficere, si sit in preparatione fugę. Sed an petēs tam iū vt debitor rem. capiat habeat necessē offēdere summarie iudici in frim de bitū et alia iura. Dicitur q' sic q' in simili quā sequitur per Fel. in ri ob timore fugę non pot. fieri, nisi ostendatur instrumentū debiti, vt ter. no. in l. libemas per bac. C. de ero. n. in lib. v. multi. to magis in captura persone. s. in Albat. in trac. de carcer. Ad de Ang. in repe. d. l. nemo carcerem. et q' no. Bal. in aut. sed tam necesse. C. de dona. ante nup. et que dicit in l. i. si a quo. in i. j. i. pol. leg. et per Imo. in l. iij. in p. m. s. i. l. o. m. a. Et adde q' fugitiuus possit capi die dñico, et propria auctoritate. s. de. de Anch. col. cxxx. et que requiruntur ad hoc, vt quis possit tanq' suspectus de fuga carcerari, vide l. o. consil. cclxv. et ceter. Et qualiter intelligatur quod fugiens potest capi, vide Bald. consil. cxxx. lib. iij. f. Querit. Et vide Bal. in rub. C. eo.

Qualiter examinatur. Etiam parte absente potest iudex isto casu cognoscere: adde quod not. Bal. in l. i. C. de ser. fugit. adde quod dixi in l. de vnoquoq. de re iud. et quod post Bar. dixi in l. iij. s. h. causa. de bo. pos. et vide Bal. in l. j. in l. creditor. s. si ci. pe. et not. in l. i. quis curialis. C. de epis. et cler. vide que dixi in l. i. si a quo. vt in possess. legator. Adde q' Francisc. Zabarel. in c. cum non ab homine. de iudic. dicit, q' auctoritate iudicis potest retineri non idoneus personaliter, dummodo iudex prius cognouerit eum non idoneum, et eo non citato: quod est not. pro hoc. l. iij. s. tutores. s. de suspect. tut. et cum Bar. concordat Bal. in d. l. si quis curialis. scilicet si caperetur pro executione instrumenti, vide Bal. in l. contentaneum. C. quo. quantum. in prima. que et quod not. Bal. in l. ob restituenda. C. de condic. ob turp. cau. in prin. q' in executione instrumenti requiratur citatio, tenet aper te Bal. in l. ab executione. C. quoz. appel. non resp.

Per hanc actionem. Dppo. quod titulus excuset a percipiendis, vt C. de rei vendic. l. si fundum. Dicitur glo. hic. est specialis casus. Dicitur d. l. si fundum. et ibi doc. Ultramontani reprehendunt istam glo. Item oppos. eo. l. si. non solum. vbi illa debet intelligi secundum istam.

Restitui qualiter debeat, q' in aliquo tempore est lesus in quadriennio.

Si conditionalis. Not. vers. si tamē ca. erit. et q' est no. casus ad multa specialiter ad materiam resfessionis, et restitutionis in integrum, quod quis est lesus in tempore. Nam si aliquis est lesus in decem diebus, nō debet restitui ad illos decem dies intra quadriennium, quando quis in quadriennio, vel maiori tempore, scilicet si minori, vt hic. Et hanc opinionem tenet glo. in l. ab hostibus. s. sed quod simpliciter. s. et qui. cau. maior. et l. diuus. de in integrum restitut. et doc. Insistit. de actio. s. rursus. et Innoc. in c. h. de in integ. rest. Contrarium tenet Rod. de Rancuria in d. s. rursus. Dyn. sequitur.

Hec actio. Hic s. habet duas lecturas. Prima loquitur in accepto, et secunda in ipso debitor. et secundum primam lecturam pono casum, dūvero excipit glo. primo potest excipia in accepto, et dicit, quod tenetur perpetuo de eo quod ipse accepit, vel per eum stetit: sed de eo quod nō accepit, nec per eum stetit, tenetur intra annum tantum. Ista opi. non videtur vera, q' ista actio datur vt res in p. m. statim restituantur, vt s. eo. s. per hanc actionem. et s. p. r. et ea. s. ad. l. Sed si res non iam peruenit ad acceptorem, nō potest restitui in pristinum statum, quia eius status nunquam fuit mutatus, et sic creditor res est non possunt cōuenire. Et ideo vt hanc lecturam suffineas, intelligas q' acceptor aliquid accepit vere, sed in effectu non videtur aliquid accepisse. Exemplum, quidam emit rem valentem ducentum pro centum, et fuit libi tradita in veritate tota res peruenit ad eum, sed in effectu non videtur ad eum peruenisse, nisi dimidia, quia sibi adest tantum, quantum dimidia. tunc de ea quod ad eum peruenit ex cau se lucratua, quod est ultra pretium quod dedit, tenetur perpe-

ad de quod abbetiam consil. ex. consiluit. q. filia viuente, dos non sit auferenda: quia habet loco alimentorum: sed ipsa mortua sic quia alimenta extinguuntur.

1. **Fructus.** Alias vers. s. non solū. Dicitur hic q. non veniūt in restitutione, nisi fructus qui erat tempore ventionis. Contrariū in l. att. p. rector. s. per hac. s. co. Sol. ibi loquitur de extantibus tempore ventionis, et sic ille s. intelligitur secundum istum. Nota text. ibi. nam cum fundus etc.

ADDITIO.

2. **Alex. C. fructus.** Vide Bar. in l. si filius. in fi. de ver. ob. et qd. no. Bar. i. l. fructus. sol. ma. et qd. habetur p. Bar. i. l. cu. filio. de leg. j.

3. **Hec actio.** Iste s. legitur in glo. nra tribus, vel quatuor modis. Prima lect. est bona et no. et sequitur Dyn. In l. de act. s. ite si qs. in fraude. et sic in ipsam pōno casum. q. quō quis alienat in fraude. et res nō reperitur pot. agi p. eū, vt ponat in carcere, et mō nō poterit cedere bonis. Et ea lec. loquitur, q. q. credit bonis: quo casu nō tenetur, nisi in q. tū facere pot. verū est, nisi alienauerit in fraude, vt hic, quo casu tenetur in solidum. Sed alij d. eunt aliter: et ponitur in glo. vlt. iij. et iij. lec. sed pone p. ziamam. tanq. magis notabilem.

ADDITIO.

4. **Alex. C. hec actio.** Adde Bar. i. l. alia. sol. ma. et sequitur Bar. in rub. C. e. et qd. no. Bal. in l. ij. C. p. cu. eo. et in l. j. C. q. bo. ce. pos. et q. alienans in fraude possit capi. et carcerari no. al. p. bancl. in l. j. in v. p. C. si in fraud. patr. Adde. an vers. alienat in fraude cū creditoribus, possit cedere bonis. Paul. de cast. consil. xlvj.

Digestorum xliij.

De interdictis. Titulus. j.

- 1. Possessio adnocatur per interdicta, et per actiones civiles.
- 2. Interdicta quasi inter duos dicta.
- 3. Interdictum et actionem in factum, que sit differentia.

Dictio seu, est augmentatiua. Continua gl. sic dicitur est s. qualiter agit de iure civili, nunc qualiter agit de iure p. zio. Verū qd. hoc fit cōter p. interdicta, ideo ponit hic ista rub. C. j. Quero p. mo an possessio adnocet alio iurib. q. p. interdicta: Et sic, vt p. actioes. civiles. et p. d. ctione triticaria, et omni iudicis, vt i. gl. p. ordine habes. De cūdo q. q. que sunt iste extra ordinare actiones, que cōpetant p. interdictis: Et sic, est hic q. dicit q. actioes. p. ponebant solim extra anti. ius solennitate s. interdicta cū solennitate. C. Itē q. rit. gl. que erat olim differentia cū actioes. p. ponebant cū solennitate dicit q. actioes. p. ponebant cū solennitate vnuer saliter: s. inter dicta et inter duos, ideo dicunt interdicta, quasi inter duos red dita: alia vero edicta vnuer saliter p. ponunt C. Itē quero. q. que sit differentia inter interdictū, et actionem in factū, que loco e. com petit. Dicit gl. nulla est differentia. Dy. rep. ebendit ista gl. Nam dicit. q. mo differentia est inter interdictū et actionem, probat p. d. ctione seu. positā in rub. que dictio est augmentatiua, l. si quis ita de aur. et arg. lega. vel aliter. differentia est inter hanc actionem, et interdicto. sicut est differentia iter materiā et materiātū: seu sicut inter matrem, et filia. Nam ex interdicto oritur actio in factum, vt Inst. eo. in fi. C. Quero, vt r. sit differentia. q. istorū p. ponat dicit gl. q. nō est differentia. Reuiter nō est necesse, q. p. ponat in libello, sed bene potest proponi. l. p. rector. s. nonnulli. de ope. no. nun. Hoc etiā apparet ex eo q. videbitis j. vti pos. l. j. s. resti tuēde facit l. pe. j. ne vis fiat ei. De hoc et tāgē in l. incerti. C. e.

LEX I.

- 1. Interdictum vnde vi. non dicitur scriptum in rem.
- 2. Actio personalis in rem scripta ideo dicitur, q. datur contra aliquid obligatum ex possessione.
- 3. Interdicta que continent meram penam, sunt annalia, que rei persecutionem perpetua.
- 4. Distum ex duobus, an faciat tertiam speciem per se.

Videamus. Jurisconsultus hac lege, et seq. p. sequitur diuisione interdictorū. Et primo ponit diuisione respectu rerū. p. quibus cōpetunt interdicta. Secūdo respectu effectus interdicti. Tertio ponit alia diuisionem respectu temporis. p. quo dantur. Quarto ponit alia diuisionem, respectu temporis intra q. dantur. Secunda ibi. Interdictorū ante. Tertia ibi. Interdictorū quedam in presens. Quarta ibi. Interdicta. Quinta ibi. Interdictorum quedam annalia. C. Ppo. q. quedā interdicta nō sunt scripta in rem. l. cum a te. j. de vi et viar. Sol. bec regula fallit in interdicto. vnde vi. Quero, vt r. sunt alia interdicta m. fa: Et dicit q. sic, vt in gl. habes. Quero, qd. est dictū. actio personalis

in rem scrip. a: In. Actio in rem mera datur contra possidentē, nō tñ tanq. obligatū. sed q. p. s. i. det. vt Insti. de act. s. j. s. actio personalis scripta in rem datur contra aliquem, non ideo, qui possidet, sed q. est obligatus ex possessione: ideo dicitur personalis. p. roboratur in l. de eo. s. fin. s. ad exhiben. Itē dicitur hic q. quedam sunt annalia quedam perpetua: quero que sint ista: Lerte veritas est, vt dicit glo. que continent meram penam sunt annalia, sed que continent rei persecutionem, sunt perpetua: vt debitis in l. in honorarijs de act. et obl. Ultimo ex hac lege habes, q. mistum ex duobus non facit tertiam speciem per se, vt hic in ver. interdictorum autem species, etc. Na ponit tres species interdictorum tantum, et tamen sunt quedam mista ex duobus, et de ipsis non ponit tanquam de specie separata per se. In contrarium facit l. adeo. s. j. de acquiren. rerum domin. non d. conunc.

ADDITIONES.

- 1. Andre. Barba. C. Ultimo. Sed in contrariū fortissime obf. qd. dicit Zingc. in l. imperium. s. de iurisdic. omni. iud. in questioe facti, vide omnino.
- 2. Alex. C. Distum ex duobus. sic vide p. doc. in l. h. ff. de verbe. ob. licet contrarium notetur in l. imperium. de iurisdic. om. iud. et ibi per docto. q. que interdicta sint duplicia, vide Bar. in l. natu rali ter. s. j. in. iij. q. s. de acquir. pos.

LEX II.

- 1. Interdictum de exhibendo libero homine cōpetit etiā pro vasaallo, monacho, ciue, pupillo, vel alia psona, i. qua ius habeo.
- 2. Interdicta habere rei persecutione, et causam p. proprietatis dicuntur, quia actor probare debet proprietatem.
- 3. Sententia lata in possessione, quando facit p. iudicium in peti torio.

Interdictorum. Hic ponit alia diuisione interdictorum. Prima est diuisione respectu personarū, quibus cōpetunt. Secunda respectu rerum p. quibus cōpetūt. Tertia, respectu effectus. Quarta, similiter respectu effectus. Secunda ibi Interdicta autem. Tertia ibi. quedā interdicta. Quarta ibi. hec autem. Iste ver. Quedam, est no. In text. ibi, nō possessionis. No. qd. dicitur de interdicto de libero homine exhibēdo qd. facit vt possim similiter habere interdictum de vasaallo exhibēdo, seu ciue, vel monacho exhibēdo, vel pupillo exhibēdo, vel alia psona, in qua ius habeo, simile de vxore exhibēda. l. j. in fin. l. seq. de lib. exhib. hoc tene mēti. C. Quero quid est hoc dictum, quedā interdicta habent rei psecutionem et causa proprietatis. Dicit gl. q. actor debet probare proprietatem, alias nō vincit. Sed eo, q. absolutoria lata in vno. part exceptione rei iudicate in alio: et idē in cōdenato ria, q. condemnato ria lata in vno. part exceptionem in alio cuius occasione Dyn. tra ctat. hic, an snia lata in possessione pariat p. iudicium in peti torio. qd. Dy. plene tractat hic, i. c. qui ad agēdū. de reg. iur. l. vi. et ego plenissime in l. naturaliter. s. nihil. comune. de acquir. pos.

ADDITIO.

- 1. Andre. Barba. C. Dyn. tractat. Vide text. notabilem in l. de p. zio p. ietate. C. si a nom. compe. iudi.

LEX III.

Interdictis. Hic ponitur vna regula interdictorum. Et tra. imo a die expulsiōis habetur ratio fructuū. l. j. s. ex die. j. de vi et vi ar. l. is qui in puteū. s. qd. ait p. tor. q. d. vi aut clā. Do. dicit gl. fallit in his. Tu die q. bec regula habet locū in bonafidei possessore, cōtra quem est interpositum interdictum, in quo ex die interpositi interdicti habetur ratio fructuū. secus in possessioibus malefidei, vt in contrarijs. Quero, que sint alie regule interdictorum: Et dicit, quedam sunt affirmatiue, quedam negatiue, vide eas hic in gl. et incerti. C. eo. ti.

Quorum bonorum. Titul. ij.

Interdictum est de interdictis in genere. nunc sequitur de interdictis in specie: p. mittitur de interdicto. quorum bonorum, qd. est generale, et denominatur a prima parte bonorum etc.

LEX I.

- 1. Error iustus habetur pro titulo quo ad vscapionem, et p. zio scriptionem, non quantum an repellendum qui agit petitione hereditas, vel interdicto quorum bonorum, et nume. j.
- 2. Prescriptio triginta, annorum requiritur in eo qui possidet p. possessore.
- 3. Interdictum quorum bonorum, in quo differt a petitione hereditatis.
- 4. Verbum restituo, adaptatur ad id quod nunquā quis habuit Interdictum quorum bonorum, est adipsēde.

Prima Bar. super ff. nouo. x. ff.